ДО

Г-Н ДИМИТЪР ГЛАВЧЕВ

МИНИСТЪР ПРЕДСЕДАТЕЛ

ДО

ГОСПОДИН ГЕОРГИ ТАХОВ

МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

ОТНОСНО: Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз, качено за публично обсъждане на 2 август 2014 година

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

В рамките на процедурата на публично обсъждане на проекта за ЗИД на Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз, национално представителните организации, членове на Националния съвет по храните, като пряко заинтересовани лица, бихме искали да изразим притесненията ни от някои текстове, включени в законопроекта, които по своята същност не отговарят на представените мотиви и не са свързани с транспониране на европейските норми.

1. На първо място **настояваме да бъде заличен от проекта § 18,** в който без предоставяне на каквито и да било мотиви се предлагат изменения на чл.38а на ЗПООПЗП. Съгласно настоящата редакция на този член на Министъра на земеделието и храните се делегират правомощия за по-нататъшно регламентиране с наредба на организации на производители, асоциации на организации на производители и междубраншови организации **в някои сектори на земеделието**. С предлаганата редакция – отпадане на т.1 от член 38а, в която се делегира правото на Министъра на земеделието и храните да определя «***секторите на земеделието***, в които се признават организации на производители, асоциации на организации на производители и междубраншови организации“, на практика се делегира правото на Министъра **да регулира всички производители и техните организации и междубраншови организации, не само тези в земеделието**. По този начин министърът би имал правомощието с

наредба да регламентира статута на браншови организации на производители, преработватели и/или дистрибутори на храни, **който е изрично уреден в раздел II на нормативен акт от по-висок ранг – Закона за храните** – чл.121 и сл., което е недопустимо. Условията и редът за признаване на браншови организации на производители, преработватели и/или дистрибутори на храни са изчерпателно и подробно уредени в Закона за храните и считаме, че приравняването им към организациите на земеделските производители не само не е необходимо, а би създало множество проблеми поради естеството и различието на земеделските и преработвателните сектори.

Въз основа на чл.38а вече са извършени необходимите промени в Наредба № 12 от 5 май 2015 г. за условията и реда за признаване на организации на производители на земеделски продукти, асоциации на организации на производители и междубраншови организации и на групи производители и считаме, че нова редакция на текста ще доведе до противоречия и колизия със Закона за храните. **Поради това предлагаме §18 от представения за обсъждане ЗИД да бъде заличен.**

2. С проекта на ЗИД на ЗПООПЗПЕС напълно немотивирано се предлагат изменения и в Закона за занаятите, като в списъка на занаятите в приложение № 1 на закона се създава нова група занаяти - занаяти в областта на производството на храни и напитки. *„Към признатите занаяти със Закона за занаятите се добавят следните занаяти в областта на производството на храни и напитки:*

58. Хлебарство
59. Ситничарство
60. Сладкарство
61. Шекерджийство – производство на изделия от захарен сироп
62. Преработка на плодове и зеленчуци по традиционни рецепти (тахани, пестил, балсуджук, сладка, зимнини и др.)
63. Производство на месни продукти
64. Производство на млечни продукти
65. Колбасарство
66. Мелничарство
67. Пивоварство и приготвяне на малц
68. Бозаджийство
69. Приготвяне на безалкохолни напитки
70. Готварство“..

В мотивите към проекта за ЗИД не е посочено какво налага включването на тези сектори от преработвателната хранителна и питейна индустрия в Закона за занаятите. Факт е, че такива занаяти не са съществували в традиционната българска култура, тъй като повечето продукти са се произвеждали в домашни условия. Оставаме с впечатлението, че това предложение се прави единствено с цел група производители да могат само срещу заплащане на членски внос като занаятчии да избягват изключително стриктната регулация на хранително-вкусовата промишленост и задължителните норми при производство на храни.

В България има национално законодателство, с което се уреждат условията и реда за директната доставка, извършена от производителя до крайния потребител или до местни обекти за търговия на дребно, които извършват директни доставки на краен потребител, на малки количества първични продукти - сурово мляко, пчелен мед и пчелни продукти, яйца от кокошки и пъдпъдъци и прясна и охладена морска и сладководна риба; прясно месо от птици и зайци, заклани във фермата; отстрелян едър и дребен дивеч или месо от едър и дребен дивеч; както и доставката на храни от животински произход, обработени и/или преработени в обект за търговия на дребно, до други обекти за търговия на дребно като странична, локална и ограничена дейност и вписването на лицата, извършващи директни доставки и регистрацията на обекти за търговия на дребно, от които се извършва доставка на храни. (Наредба № 26 от 14

октомври 2010 г. за специфичните изисквания за директни доставки на малки количества суровини и храни от животински произход, издадена от министъра на земеделието и храните, Обн. ДВ. бр.84 от 26 октомври 2010г., изм. ДВ. бр.46 от 19 юни 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.46 от 3 юни 2014г., изм. и доп. ДВ. бр.87 от 10 ноември 2015г.) Не съществува необходимост за преуреждане на подобни доставки и опитът да се заобиколят изискванията към производството на храни като същите са приравнят със занаятчийска продукция са опасни за здравето и създават излишен риск за потребителите.

При липса на дефиниции на предлаганите нови занаяти не е ясно например каква е разликата между „производство на месни продукти“ и „колбасарство“, което може само допълнително да усложни правоприлагането.

Изискванията при производство, преработка и/или дистрибуция на храни са уредени със Закона за храните, (Обн. ДВ. бр.52 от 9 юни 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.65 от 21 юли 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.13 от 16 февруари 2021г., изм. ДВ. бр.102 от 23 декември 2022г., доп. ДВ. бр.80 от 19 септември 2023г., изм. ДВ. бр.100 от 1 декември 2023г., изм. ДВ. бр.102 от 8 декември 2023г., изм. ДВ. бр.41 от 10 май 2024г.) (Чл. 1. Ал.1 т. 4.) и в редица Европейски документи и национални подзаконови актове, които **целят да гарантират безопасността, живота и здравето на потребителя на произведените храни и напитки.**

Съгласно Чл. 3. (1) от Закона за занаятите *„Занаят е дейност за производството на изделия и/или предоставянето на услуги по занаятчийски начин.*
(2) Предприятието за производство на изделия или за предоставяне на услуги е организирано по занаятчийски начин, когато за определяне на облика му са изпълнени едновременно следните изисквания:
1. дейността е включена в списъка на занаятите съгласно приложение № 1;
2. работата се изпълнява на ръка или с помощта на ръчни или други специфични за занаята инструменти; крайното изделие или услугата са сходни с други от същия вид или са уникални;
3. за извършването на дейността са необходими съответни знания, производствено-технически умения и практически навици, придобити със занаятчийско обучение и квалификация, с професионално обучение в системата на средното и висшето образование, с курсове за придобиване или повишаване на квалификацията, както и с професионален опит;
4. дейността се извършва от занаятчии - самостоятелно заети лица или обединени в дружества по Закона за задълженията и договорите.“

Реално **в Закона за занаятите липсват каквито и да било изисквания и гаранции за безопасността на произвежданите хранителни продукти, което според нас е недопустимо.**

Остава неясно **как ще се гарантира контролът при „занаятчийско производство“** и предоставяне на потребителите на безопасни хранителни продукти, а липсата на контрол може да бъде животозастрашаваща, особено за сектори като месопреработване.

Основният източник на болести при хората, пренасяни чрез храна са микробиологичните опасности в хранителните продукти. Микробиологичните критерии дават насоки относно приемливостта на хранителни продукти и процесите на тяхното производство, боравене и дистрибуция. Хранителните продукти не трябва да съдържат микроорганизми или техните токсини, или метаболити в количества, представляващи неприемлив риск за човешкото здраве. В тази връзка европейски регламент предвижда микробиологични критерии за някои микроорганизми и правилата за прилагане, които трябва да се спазват от производителите и търговците на храни. (Регламент (ЕО) № 2073/2005 на Комисията от 15 ноември 2005 година относно микробиологични критерии за храните).

При производството на месни продукти се извършва официален контрол поради заболявания, които могат да бъдат пренасяни от животните чрез месото и месните продукти до хората. Поради тази причина единствено в месодобивните предприятия (кланици) се извършва постоянен официален ветеринарен контрол. **Такъв контрол би липсвал и не е предвиден при прилагане на режима на занаятчийско производство на колбаси и месни продукти.**

Съгласно Чл. 13. (1) от Закона за храните „В обект за производство на храни трябва да работи поне едно лице, което по трудов договор, което има:
1. висше или средно специално образование в областта на хранително-вкусовата промишленост, или
2. професионална квалификация по специалност в областта на хранително-вкусовата промишленост в съответствие с изискванията на Закона за професионалното образование и обучение, или
3. висше образование по специалност от професионално направление "Ветеринарна медицина", или
4. висше образование по специалност от професионално направление "медицина" или "фармация", когато обектът е за производство на хранителни добавки, храни, предназначени за употреба при интензивно мускулно натоварване, и храни по глава трета, раздел II.

Липсата и неприлагането на тези изисквания при занаятчийското производство считаме, че е предпоставка за заобикаляне на превантивни за здравето на потребителите мерки и това са само няколко примера за превантивни норми, които се заобикалят чрез предлагания нов режим.

Предвид на гореизложеното, становището ни е **да бъде преразгледано предложението за разширяване на списъка на занаяти и да не се включва нова група занаяти в областта на производството на храни и напитки поради липса на гаранции за живота и здравето на потребителите.**

Надяваме се, че становището ни ще бъде взето предвид при изготвянето на окончателния законопроект.

С уважение,

Асоциация на месопреработвателите в България
Асоциация на млекопреработвателите в България
Асоциация на производителите на безалкохолни напитки в България
Асоциация на производителите на рибни продукти БГ ФИШ
Национална асоциация на млекопреработвателите
Национален браншови съюз на хлебарите и сладкарите
Национална лозаро-винарска камара
Сдружение на производителите на масла и маслопродукти
Сдружение „Храни и напитки България“
Съюз на пивоварите в България
Съюз на преработвателите на плодове и зеленчуци
Съюз на производителите на захар и захарни продукти
Спиритс България – Асоциация на производителите, вносителите и търговците на спиртни напитки в България
Съюз на птицевъдите в България